

LBRIS

We know
books

Ileana Urcan

ARBORELE FĂRĂ UMBRĂ

Prefață de Mircea Petean

LIMES
2026

CUPRINS

<i>Timpul noimelor</i> (Mircea Petean).....	5
Arborele.....	9
Femeia de pergament.....	14
Opleana.....	17
Râul.....	19
Orașul.....	20
Chemare.....	21
Dancing with the wind (I).....	22
Dragoste.....	23
Contemplație.....	25
Ideea verde.....	26
Poveste.....	29
Dancing with the wind (II).....	31
Copilărie.....	33
Invitație pe o pală de vânt.....	35
Calipso către Ulise.....	37
Inspirație.....	39
Mirările unui trecător.....	42
Unde?!.....	44
Icoana.....	46
Visul de dimineață.....	49
Dans.....	51
Sentimente.....	53
Un măr.....	55
Pilda salcâmului.....	57
Maica Domnului.....	59
Iarnă.....	62
Calendar.....	63

Filă albă.....	65
Călătorie liberă	66
Iarbă (I).....	71
Iarbă (II)	73
Șoapte în vânt	74
Mireasa.....	75
Ierbarul zilei.....	77
Omul cu pălăria de pai	79
Poetul și Dunărea	81
Poetul visând	82
Poetul rămas fără cuvinte	84
Poetul și îngerul său	85
Petrecerea îngerilor	87
„Jamaïs un vain désir ne trouble ici nos coeurs...”	90
Umbre în foșnetul zilei.....	91
Ipostaze	93
Mimesis	95
Omul de zăpadă	97
Poetul întristat	100
Bibliotecile „Hippocampus”	102
Tablou Ai.....	107
Idilă	109
Grădinarul Olim	110
Pătratul, cercul, bucla.....	111
Arborele fără umbră	113

Un fruct
printre atâtea altele,
crescut în Arborele Vieții.

Am cunoscut momentul meu de glorie.
Primind frânturi de lumină
ascuns între ramuri de jad, printre umbrele verzi, foșnitoare,
mai spre amiază.
În imperiul răcoros al frunzelor
priveam smerit rotirea anotimpurilor,
străduindu-mă să înțeleg cât mai mult
de unde venea legănarea ramurilor care,
precum niște drumuri,
toate duceau spre Roma.

Lumina și umbra s-au răsucit prin descântec
într-un fir tors de Soartă,
calculat, numărat, cântărit
până la sâmburii inimii mele.

Ca să ajung fruct,
să atrag fluturi, gâze și păsări,
cântecele copiilor, niciodată ai mei, crugul ceresc,
copacul acesta a trudit ca un tată din greu zi și noapte.
Rădăcinile lui au forat în adâncul pământului
în căutarea izvorului veșnic,
trecând prin straturi de lut, marnă sterilă și piatră,
a dat la o parte minereuri de preț,
tulburând somnul cârțiței oarbe,

planul viclean al cerbului-rădașcă,
al coropișniței veșnic flâmânde,
al puilor de urobori tocmai din ouă ieșiți.

Într-un elan mai presus de fire,
vârful lui
s-a înălțat spre cerul albastru,
hrănindu-se cu lumină,
cu lapte din sânul umflat al Căii Lactee,
păstorind turme de stele,
înfruntând gerul, vântul aducător de zăpezi,
visând mereu primăvara,
sfidând amețitorul, periculosul, vămuitoarul eter.

Trunchiul,
drum nevăzut s-a făcut
pentru soldații-furnici,
aflați sub ascultarea reginei.
Hrană,
numai bună pentru colții sălbatici de iepure,
pentru boturile nerușinate ale caprelor,
bun de scărpinat jengoasele spinări ale mistreților,
(sau ale altor porci plini de nămol transformat în alcool),
coarnele imperiale ale cerbilor.

O poveste siberiană spune că
luna și soarele
au coborât cândva printre ramuri,
de-a lungul trunchiului,
sub forma unor păsări îndrăgostite,
făcându-și cuiburi din fire de iarbă albastră
în odăi căptușite cu parfumuri și frunze.

A primit

cu inima strânsă scrijelitul netot cu briceagul
al unui băietan venit dintre munți,
ros de ambiția nemuririi numelui său și
al unei întâmplătoare Dulcinee,
în intervalul dintre două autobuze.

O, te rog,
nu freca între ele
două lemnișoare uscate, rupte din trupul lui,
să te încălzești la nevoie,
căci focul,
ca un blestem,
ar aprinde acest nevăzut ascuns.

Mai bine fă precum Ioan Colov, care,
mergând către un bătrân tebeu la schit,
ședea în pustie și,
luând avva lui un lemn uscat, l-au răsădit
și i-a zis lui: în fiecare zi adapă acest lemn cu câte un ulcior
de apă, până ce va face roadă. Și era departe de dânșii, încât
se ducea de cu seară și venea dimineța. Iar după trei ani, a
trăit lemnul și a făcut roadă, și luând bătrânul rodul lui, l-a
dus la biserică, zicând fraților: luați, mâncați rodul
ascultării!

La rădăcină, arborele
a trebuit să primească un cufăr vechi cu monede
ascunse pentru vremuri grele,
creștinul care l-a pus uitând că
acolo unde îngroapă „stricăcioasa” comoară,
așterne pământ peste inima lui...
Un bețiv adormit sub cerul spuzit de stelele Ursei Mari,
ospaț nevisat a ajuns la picnicul în iarba verde

ursului care,
nici măcar totem nu era,
ci doar un biet urs
cărui îi curgeau bleascul și vălătuci din blană,
de flămând ce era.
Era revoltat
pe culegătorii lacomi de bani,
care-i spoliaseră pădurea
de tot ce era de mâncare: alune, mure, ciuperci,
mere și pere pădurețe, gutui, cireșe amare...

Arborele are parte și de înjurături,
de amenințări, c-o să fie cu drujba tăiat,
suportă, câte hârtia modernă n-a suportat,
ușurări antologice, demne de Jan Jijka,
acoperite după normele bio
cu frunze de brusturi...

Ce să mai zic?!

Sunt atâtea arbori pe lume,
bătrânul stejar celtic, cu trupul tot numai răni din războaie;
străvechiul tei bavarez, al frumoasei Edigna,
fiică de rege al Franței, care constrângând-o la o căsătorie,
ea a fugit în Bavaria, s-a făcut sihastră, preferând drept casă
scorbura teiului sfânt, acum peste o mie de ani;
frasinul scandinav, cu trup mlădios, feciorelnic,
neiubind frigul,
înțeleptul măslin, cu trupul tot numai noduri,
obosit să privească în zare, în așteptarea albului porumbel
(în pletele-i cărunte, încă se mai tânguie mierla).
Mesteacănul cu trunchi de lumină,
pe care vracii au încrestat cu cuțitul de jad

întâmplări din istoria locurilor...

Niciunul, însă, nu pare să fie un arbore precum e acesta,
Copacul Fără Umbră, Fără Ecou, Fără Timp.

De aceea, eu habar n-am ce fel de fruct sunt
– nedumerirea mea perpetuă nu pare a se coace –
dar mă-ntreb răbdător
a nu știu câta oară,
de sunt un fruct de soi străvechi,
altoit de însăși minunata mână a Domnului,
într-o zi cu soare,
cu o mlădiță străină, firavă, de neam,
ținută-n palmele unui înger;
venind din mit, sau din istoria fără istorie,
ori,
pur și simplu,
sunt un soi pipernicit, dar rezistent,
ce-ți umple de savoare și miresme cerul gurii,
sau,
cine știe,
prin mutații genetice rezultat,
din mâna vreunui Luther Burbank,
un fruct „model” astfel sortit încât
„să reziste, să reziste”,
dar fad, uscat ca o hârtie,
grețos precum o folie de plastic
uitat fără păreri de rău,
pe-un țărm de mare-ndepărtat...

aprilie 2024

FEMEIA DE PERGAMENT

Ea stă la fereastră și privește afară.
Tăcerea o înconjoară într-un văl diafan
Țesut cu hărnicie din atomii pereților, ai
Lucrurilor din casă
Și din ea însăși.

Singurătatea vorbește sau cântă alb și fad,
O-mbrățișează vicleană
În unduiri de hetairă cu tainice vocale
Iar oasele-i prind glas, se-ngroașă,
Se-ncarcă de consoane milenare.

Un negustor venețian după înfățișare,
(precum în cărți de joc e tuzul roș)
Apare misterios la geam și o îmbie
Cu stofe scumpe-n
Desene ce se preschimbă pe-anotimpuri,
Din flori, în păsări,
Din sori, în catedrale dispărute –
Căci negustorul, fiul lui Mercator, îi desfășoară-n cale
Culori în țesături nemaivăzute.

Mătăsuri cu transparente ireale și catifele rare
Spunându-i că a sosit tocmai din cele Indii
Călare pe armăsarul cel mai scump,
Negru la trup și-n cerul guri,
Bidiviu tânăr și nespus de sprinten al cerului,
Pe nume Al.

Veșminte japoneze din brocarturi
Țesute-n fir de aur, din Epoca Heian,
Haiku-uri strecurate-n plicuri
Din hârtie preascumpă,
Legate cu mătăsuri
Peste crenguțe de pin sau de cireș în floare,
Abil o îmbie-n fel și chip
Și scoate la iveală, ademenitoare,
Tot fel și fel de mărfuri.
Aerul sonorizează simfonic în muzică barocă de
Claudio Monteverdi, Lully,
Purcell, Haendel, Bach, Corelli...

Văzând că îmbierea e-n zadar,
Că n-o să scoată de la ea parale,
Mâinile fine, cu degetele pline de inele
Cărți îi întind, în tomuri străvechi,
Legate-n roșu marochin,
În filigran de-argint, meșteșugit lucrate,
Îmbobocind și înflorind în pietre prețioase.
Pe scrisul de mână, caligrafic,
Cu pulbere de aur presărate.

Făcu-n derută înc-o încercare.
Știind-o iubăreață-n tinerețe precum Natașa Rostova,
Îi arătă portrete de bărbați pictate de mari pictori,
Trecu apoi oftând la mozaicuri
Și scoase din cufăr sculpturi de Phidias și Praxitele,
Ba chiar o copie a lui David de Michelangelo,
(cel pentru care ea, mică fiind,
o pietricică pusese într-o carte de istorie a artei
să-l vadă și-altădată, pe-ndelete, dar